

Előfizetési ár:

Egy évre 6 frt.
Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 f. 50 k.
Előfizetési pénzek
valamint minden köz-
lemény a szerkesztő-
séghez S. a. Ujhely-be
bérmentv. küldendők.
Kéziratok nem adat-
nak vissza.
Nyílt térben egy
sor 10 kr.

ZEMPLÉN.

Közlöny a társasélet, közgazdaszat s irodalom köréből.

Hirdetési díj:

3 hasábos petit sor
egyszeri hirdetésnél
5 kr.
Többszörinél elősőbb.
Bélyeg díj mindig
20 kr.
Előfizetések és hir-
detések felvételnek
Lövy A. könyvkeres-
kedésében és a szer-
kesztőségénél.

19-ik szám.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.

III-ik évfolyam.

1872. évi ápril hó 26-án S. a. Ujhelyben Zemplénmegye gazdasági egylete által tartott közgyűlési jegyzőkönyv.

Jelenlevők: Vladár Kristóf elnökletével Boronkay László Bernáth Dániel, Benczur Aba, Geőcze Bertalan, Matavovszky János, Malonyay Ferencz, Péchy Ferencz, Potovezky Dezső, Szerviczky György, Szirmay József, Ulrih Vilmos, Vladár Tamás, Vladár Emil, Viczmándy Victor, Viczmándy Mór, Viczmándy Ödön s több e. tagok és aláírt jegyző.

1. Egyleti alelnök Vladár Kristóf előterjeszti hogy a bécsi világ kiállítás előmozdítására felállított pesti végrehajtó bizottság megkeresése folytán a vidéki albizottság e megye területén a gazdasági egylet közbenjöttével végleg megalkantandó s egyszersmind elnök és jegyző választandó.

2. Vonatközlő ezen előterjesztésre e. jegyző bejelenti, hogy a közelebbi közgyűlés által bizottsági taggá megválasztott Bukovszky Ferdinánd ur a bizottságban részt nem vehetését tudatta.

Ezen előterjesztés folytán a bizottság akként alakult s illetőleg egészített ki, hogy tagjaiként Boronkay László, Benczur Aba, Cornides Lajos, Imre László, Lónyay Ödön, Matavovszky János, Péchy Ferencz, Vecsey Oláh Károly és Zsolnay Endre David, központi elnökül Viczmándy Ödön s központi jegyzőül Nyomárkay Bertalan választattak meg.

A vidéki kiállítási bizottság feladata következőkből állván:

1. A Pesten felállított végrehajtó bizottság által Magyarországnak a kiállításon való intensív részvétele érdekében tett intézkedéseket minél terjedtebb közzétételök által fokozni;

2. Kerületének azon termékeire, melyek a kiállítást különösen megérdemlik, továbbá a kiállításra közvetlen felszólítandó egyéniségekre, intézetekre vagy ipartelepekre a végrehajtási bizottságot figyelmeztetni;

3. A kiállítás iránti érdekeltséget telhetőleg előmozdítani, a kiállítási módokat felől a közönséget a végrehajtó bizottság szabályzatai értelmében felvilágosítani;

4. A vidék külön kívánságait a végrehajtó bizottság útján, vagy azon tagjai által kik egyuttal az országos világkiállítási bizottmálynak is tagjai, ez utóbbinak tudomására juttatni.

A bizottsági tagok a kiállításra vonatkozó nyomtatványok kiadása mellett felkérnek a kiállítás iránti érdekeltségnek vidék területén előmozdítására, s kiváltképpen arra: hogy a 2-ik pont értelmében a kiállítást különösen megérdemlő termékek s a kiállításra közvetlen felszólítandó egyénekre intézetekre és ipartelepekre, a végrehajtási bizottság tudomására adása végett a s. a. ujhelybeni központi elnököt mielőbb figyelmeztessék.

A gazdasági egylet tagjai is felhívának ezen kiállítási ügynek buzgalmas felkarolására, s e jegyzőkönyvek mellett külön bejelentési ivalak láttatnak el oly figyelmeztetéssel hogy a mennyiben kiállításrai bejelentéseket maguk vagy ösmerőseik részéről igénybe veendőkk lennének, a betöltendő ivalak S. a. Ujhelyben Viczmándy Ödön elnök vagy Nyomárkay Bertalan jegyzőhöz mielőbb beküldeni annyivalinkább sziveskedjenek, mivel a bejelentéseknek f. 1872. évi július 1-ső napjáig a pesti

végrehajtó bizottsághoz már felterjesztve kell lenniök.

3. Olvastatván a földművelés ipar és kereskedelem miniszter ur intézvénye, mely mellett, az 1872. évi terményeknek ápril hóban állapotáról a küldött s postadíjmentes levelezési lapokat az e czélból felkérendő egyének által betöltetni és részükéről azoknak minden kísérő felvilágosítás nélküli egyszerű postára adatását eszközöltetni kéri.

Ezen levelezési lapok az 1871. évi június 17-én tartott egyleti közgyűlésben ily kimutatások időszakonkénti rendszeres felterjesztésére felhívottaknak, betöltés és a nagyméltóságú földművelési miniszteriumhoz felküldés végett e jegyzőkönyv mellett kiadatnak.

4. Azon miniszterium a f. évben Roveretoban tartandó nemzetközi selymészeti kiállítás és congressusra vonatkozó tudósításokat közölvén

Tudomásul vétetett.

5. Azon miniszterium Danzigban megjelenő „Milchzeitung“ egy számát megősmertetés végett átküldvén.

Egyleti tagok tudomására hozatik ezen lappéldánynak egyleti jegyzőnél az irattárban lett megtartása.

6. Azon miniszterium intézvénye, melyben értésül adni kívánja, hogy tette-e az egyleti kiállítást vagy versenyt e évben? felolvasatván: miután a közelebbi egyleti közgyűlés jegyzőkönyvének felterjesztésével czimzett miniszterium időközben már értesített, az e évre tervezett kiállításnak elhalasztása, de egy répa versenynek olykor ezélt meg tartásáról, ezen körülmény kiemelésével jeles intézvény tudomásul vétetik.

7. Olvastatván a külföldi vetemény magvak iránt a f. 1872. évi márcz. 5-én tartott közgyűlésből felterjesztésre a földművelés, ipar s kereskedelem miniszter ur által küldött válaszi értesítés, mely szerint többszörös tulajgyezés mellett csakis csekély mennyiségű chevalier árpa, siberiai zab, és apperman-féle takarmányrépa mag adható, — s egyleti jegyző részéről bejelentvén, miszerint répamag mintegy 2 font, árpa és zab egy-egy vékányi küldetett:

A répamag Petrovics Elek és Viczmándy Ödön e. tagok közt megosztatni, s az árpa és zab Viczmándy Mór urnak kísérleti termelésre kiadatni határozatott.

8. Olvastatván a kolozs-monostori létesítő bizottmálynak egy önségély alapján alkotandó „magyar farm-társulat“ létesítése előmozdítását czélzólag intézett felhívása:

Részletes megvitatás előtt egyleti elnök Vladár Kristófnak véleményezés végett s azon figyelmeztetéssel adatik ki, hogy az érdeklét farm-kérdés a gazdasági lapok 1871. évi 32-ik számában hírlapilag érintve lett, s így az ott kifejtettek is figyelembe veendőkk.

9. Egyleti pénztárnok pénztári kimutatása — mely szerint az egylet rendelkezési tőkéje 1492 frt. 4 krt tesz — előterjesztvén, s egyszersmind tudomásul adatván, hogy a közelebbi közgyűléstől s mai napon Bernáth Dániel ur tagsági díjját 1872. évre 5 fót. Hazay Ödön ur 1871. évre 5 fót. Horváth Pál ur 1871—1872-re 10 forintot befizettek.

Tudomásul vétetett.

10. A közelebbi közgyűlés határidejűl A S. a. Ujhelyben megtartandó legköze-

lebbi megyei bizottsági közgyűlés napja Ujhelybe kitézetett.

K. m. f.

Hitelesítette:

Jegyzet e:

Viczmándy Ödön,

Nyomárkay Bertalan,
egyleti jegyző.

Zemplénmegyei képviselők programja.

I.

B. Sennyey Pál.

(Folytatás.)

Az előzmények után tán nem is szükséges, hogy ujabban ki emeljem, hogy az 1867-ki kiegyezés által alkotott közjogi alapot következményeivel határozottan és utógondolat nélkül elfogadom. Az azon évi XII-ik törvényczikket nem tartom a tökély ne továbbikának. Mint minden emberi mű ez is hagyhat kivált tulkövetelésekkel szemben kívánni valót hátra. Keletkezésének indokai és körülményei, melyek szerintem fő érdemét képezik, melynélfogva százas viszonyokkal és követelményekkel, és ezekből folyó ellentétes közjogi felfogásokkal kelle meg alkudni, indokolják azt, hogy minden lehető kifogásnak utját elzárni nem lehetett. Lehetnek tehát kik a delegatiókban felállított intézvényt működésében nehézkessnek, lehetnek mások, kik azt tatják, hogy ez által az alkotmányos ellenőrség, azon állam ügyekre nézve, melyek hatásköréhez tartoznak, elég hatályosan nincs elérve, de azon két alapelvet, mely benne foglaltatik: t. i. hogy a fejedelem uralma alatt álló többi országokkal közös ügyeink, azok melyek a pragmatica sanctióból folynak, közösen és alkotmányos uton tárgyalassanak és kezeltessenek. — és hogy Magyarország minden nem közöseknek nyilvánított ügyekben független és parlamentaris önszerkezettel bir, oly sarkalatosaknak tartom, hogy azokat az összes ország által pártkülönbség nélkül mindenkorra elfogadtatni óhajtanám. A mi még kívánni való van hátra az az, hogy Magyarország ön erejében, mivelődésében, ipar és kereskedelmében, törvényeiben és intézvényeiben erősödjék, emelkedjék gyarapodjék.

Ez tőlünk függ, e részben az önrendelkezés kezünkben van, e tért igyekezzünk teljes odaadással megmivelní és kizsákmányolni, és Magyarországnak állami léte és befolyása, tekintélye és hatalma nagy lesz és biztosított oly mértékben, hogy az a legbuzgóbb hazafi keblet is kielégitheti.

Ha nem egy és fontos nehézség mutatkozott a kiegyezés részleteinek megállapításában, — nem csekélyebb feladat volt az, mely az Andrássy-kormányra nehezedett, mely szerint annak pontozatait az ország jogainak és érdekeinek megóvása mellett — minden rázkodtatás és viszály nélkül a szemben álló felek irányában kimérettel s békés egyetértéssel kellett életbe léptetni. — Aki ismeri az állami élet annyi megannyi szálait, melyek hosszas összpontosítás és egyesítés által egymásba fűződtek, az érdekek sokféleségét, melyek ezek körül hasonló elágazásban csoportosodtak, és számba veszi a uéhol jelentkezhett bizalmatlanságot és féltékenységet, — melyet a multak keserű tapasztalatai itt is, ott is igazolhattak — az kénytelen méltánylattel lenni azon tapintatos óvatos és mérsékelt, és még is határozott és erélyes eljárásért, mellyel a Deákpart és az abból keletkezett kormány e kényes és fontos viszonyo-

kat tisztázta és legomolyította. Ha a Deákpart egyebet nem tett volna is, már magában az, hogy ily nehéz feladat mellett a fejedelem bizalmát megnyerni, a monarchia tulsó országaival az egyetértést és békés hangulatot fentartani, és a mellett az ország jogait megóvni képes volt, — már magában is elég, hogy ötlet a haza hállás elismerésére méltóvá tegye. — De legyünk igazságosak mindenfelé! A pártállások jellemzésénél nem szabad megfeledkeznünk a balközép akkori magatartásáról sem, és igazságot kell szolgáltatni nekik, hogy mind addig míg a kiegyezés és az abból folyó alkuk befejeztettek, jelezte ugyan külön álláspontját, és kijelentette hogy az ország közjogi állására nézve sokban mást, másban többet követel, de illoyalis oppositót, olyat, mely a kiegyenlítést elvileg lehetlenné tette volna, nem gyakorolt. Előbb hivatkoztam az igazságos történezsre; ki a kiegyezés nagy epochájának történetét részrehajlatlanul megirandja, és az szerintem nem fogja elhallgatni azt sem, hogy az Andrássy-kormány nehéz feladatának megoldásában sokszor és sokban az ellenzék magatartásának nagy hasznát vehette.

Ebből az a tanuság, hogy a balközép férfai is érezték és átlátták azt, hogy ugyan állásuk és felfogásuk szerint nem éretett el minden mit követeltek, de hogy azt, mi eléretett és mit elérni lehetett, nem szabad kockáztatni; a második örvendetes tanuság pedig az, hogy a haza midőn sarkalatos életérdekeiről van szó minden fiának, bármily párthoz tartozzanak, közreműködésére számíthat. Ne felejtjük el ezt most, midőn az idő haladtával és az emberi szenvedélyek elmaradhatlan közbevegyülése után a pártok mintegy szenvedélyes, mondhatni ellenséges állást foglaltak egymással szemben, és intsen ennek emléke kölcsönösen arra, hogy egymás iránt méltányosak és igazságosak legyünk, mert a haza mindnyájunk hű és áldozatkész szolgálatát szükségeli.

Nem egészen oly szerencsés, mint a közjogi kérdésekben, volt a deákparti kormány a törvényhozás vezetésében és a közigazgatásban. — Sok történet mit elismeressel kell fogadni — ha csak az ablakon ki tekintünk (az elrobogó gőzmozdonyra utalva) el kell ismernünk, hogy sokban előbbre vagyunk, mint voltunk ennek előtte 10 vagy csak 5 esztendővel is. — Sokat meghozott az idő, — sokat a kormány gondoskodása, a törvényhozás bölcsessége. És ha még sok van hátra, mit nélkülözünk, és miben hiányzik a szerves rend, és a javítás, ne felejtjük el, hogy hátramaradásunk nagysága, és azon számtalan igények mellett melyek minden oldalról jelentkeznek, mindent egyszerre végezni, rendezni és javítani nem lehet. A politikai alkotásokban hatalmas tényező az idő, ennek érlelő hatása gyarapítja a rendszabályok áldásos gyümölcseit, és a törvényhozásban ép úgy mint a természetben egyaránt téved az, ki a gyümölcsöket vagy megérésük előtt élvezni kívánja, vagy túl érni hagyja. Az államférfiúnak kitűnő tulajdonsága, ha tud az idővel jól gazdálkodni.

Hazánkban, hol a viszonyoknak 1848-ban rögtönözve történt radicalis átváltozása, és az után nemcsak reformálni, de kivált szervezni kell és alkotni, a jól átgondolt és következetesen követett rendszeres eljárás, a helyesen választott egymásután, a legszükségesebbeknek éles szemmel, és hatalmas akaratvaló kiválasztása, a kezdeményezésben a helyes belátás és bírálat, a részletekben a szabatosság, az országban egy egységes vezéresszeme, s összefüggés azon tulajdonok, melyek sok szükségleteink és a teendőik tömkelege mellett sok időt megkimélhetnének. Törvényhozásunk e nehéz de szükséges tulajdonságokban némi fogyatkozásokat tanusított. Csatlakozni, ki ezen szavaimban gáncsot, vagy részemről ígéretet keresne, hogy a hijányokon bár mi egyéni befolyás által kedvezőbb fordulatot lehetett volna eszközölni; ki az országgyűlési tárgyalások részleteit tanulmányozza, ott találja minden lépten nyomon a mentséget is. De azért kötelesség jelezni e fogyatkozásokat; szükség anynyival inkább, minthogy ezeket a közvélemény

helyes iránya és befolyása legjobban orvosolhatja. Nem tagadhatjuk ugyan is, hogy a közvélemény többet érdeklődik személyes és pártkérdések s az ezek körül felmerülő napi események bírálatára; a köztevékenység többet foglalatokkodik egyes, bár közhasznu vállalatokkal, azok nyereséményezésre számított esélyeivel és kevésbé határozott vágyat érdeket és érteket tanusít egy szerves rend, és szabályozott közigazgatási állapotok iránt. Ha a nemzetben határozottabban ébred öntudata annak, hogy a közjogi ép úgy mint a kereskedelmi és közhasznu vállalatok vívmányai, csak akkor bírnak erős és természetes talapzattal, és csak akkor fogják a haza szellemi és anyagi fejlődését és előhaladását sikeresen megállapítani és előmozdítani, addig pedig epámer jószágok, melyek állandó gyökeret nem vernek és a társadalom élet erejét csak tökéletlenül nevelik, ha az ország bír egy szabályozott mindenképpen egyenlően kötelező és oltalmazó közigazgatási rendet, mely szabatos polgári és fegyelmi törvényekkel, pontos és lelkiismeretes igazságszolgáltatással, czélszerű és vallásos oktatási s nevelési rendszerrel együtt és egyetemben a társadalom minden rétegeiben ébreszti és megkedvelteti a rend, munkásság és igyekezet erkölceseit, és ha a közvélemény hivatott közlönyei áthatva a nemzet ezen közérzetétől, figyelemüket, tanulmányaikat kiválóan e tárgyak vitatására fordítandják, akkor a kormány és a törvényhozás, a közvélemény ezen symptomáiban s élénkebb követeléseiben alapot utmutatást és buzdítást talál, hogy kevésbé foglalatokkodva egyes vállalatokkal, igényekkel és követelményekkel; melyek özöne erejét és idejét fogyasztja, hatályos működését a nagy és magasabb szervezési feladatok körül összpontosítsa.

A közérzet ezen manifesztációja kivált a közigazgatás terén nélkülözhetlen. Hogy ez hiányos a központban, és még kevésbé megfelelő a törvényhatóságok körében, hogy legtökéletlenebb a községi élet mezején, azt tagadni nem lehet; és hogy e bajon segíteni kell, ha a nemzet fája a sorvadástól meg akar óvatni, azt mindnyájan érezzük. De ne felejtjük el, hogy a megyék és községek terén, hol a közigazgatás minden szála elterjednek, az önségítség tőlünk függ, a mulasztások büne minket sújt.

Távolítsuk el körünkől a pártoskodás és szenvedély mirigyait, vessük erőnket és munkásságunkat az önkormányzati szerkezet által nyújtott igazgatás gazdag és háládatos mezejére, versenyezzünk e téren, és e téren igyekezzünk elismerést, támogatást s hatályt nyerni, és kevesebb alkalmunk lesz panaszkodni, hogy a hozott törvények a kivitelben holt betűk maradtak, és hogy alig használhatjuk a nagy áldozattal megszavazott vasutakat, mert az évek tetemes időszakaiban még tüzhelyeinkből sem bírnak, az utak botrányos rosszszasága miatt kiindulni.

(Áttérvén azután a szónok a részletes kérdésekre, és itt közbevetőleg megemlítvén azt is, hogy ki a választóknak, a terhek rögtön megszüntetése vagy leszállítása iránt ígéretet tesz, az jó hiszeműséggel visszaélést követne el, és hogy e téren egyelőre oda kell törekedni, hogy a tetemes terhek felosztása lehetőleg igazságos és egyenlő legyen, hogy ezek czélszerűen kezeltessenek, és a legszükségesebbre fordítsanak, és hogy azok járadalmából minden vidék igazságos arányban részesíttessék, szükségesnek tartotta még befejezésül a vallási kérdéseket is megemlíteni, kijelentvén hogy kivált e téren nem szabad közte és választói közt félreértésnek uralkodnia)

Világszerte mutatkozik a felekezeti életben általában, különösen pedig a katolicusok közt egy szabadabb mozgást és önálló jogkört igénylő törekvés, és a féltékenységek s versengésnek bizonyos neme, mely a kül avatkozást még az állam iránti viszonylatban is el távolítani igyekszik.

Sokan e jelenségben vezélyt látnak az álamra, mások a vallásra, én megvallom, hogy az anyagiság és erkölcsi közömbösség e korszakában abban, hogy a szellemi és erkölcsi élet legmagasztosabb érzelmei körül ébredés és

öntudat mutatkozik, ha e törekvés megtartja jogos határát, kárt vagy veszedelmet nem látok.

Ez ébredő szellem jellenségei tért keresendnek hihetőleg a legközelebbi országgyűlésen is, és ott találndják az állam érdekei s jogainak hathatós védelmét. Érzelmim ép úgy mint személyes meggyőződéseim nem engednék akkor nekem a közömbös néző szerepét; én katolicus vagyok, és e hitemet s vallásos érzelmeimet ép úgy kívánom tiszteltetni, mint tiszteltem és tiszteltetni követtem a protestáns, a héber jogait és érzelmeit lie egyet ünnepelesen nyilvánított, és ezt kész vagyok fogadasképpen elmondani az ország színe előtt, hogy mindenkor fő törekvésemnek vallandom: miként ez országban a felekezetek közt hála istennek fenálló béke és egyetértés, azon testvéri türelem, mely ápolja a polgári szellemet és fentartja a békés közreműködést, meg ne zavartassék. Hogy hazánknak e drága kincse, a felekezeti béke fentartassék, szerintem kettő szükség: 1-ör hogy az állam azon jogokat és szabadságokat, melyeket más felekezeteknek enged, egyik felekezettől se vonja meg; és 2-ör: hogy egy felekezet se követeljen több jogot és szabadságot mint a minővel a többiek törvényesen bírnak. Ily szellemben fogunk nyilatkozni, és ezen elvek szerint cselekedni, ha mitől isten mentsen, a katolicusok jogai, birtoka és érdekei gyenge védelmemre szorulnának; azt teendem a többi vallások jogaira és szabadságaira nézve is; az állam részéről pedig fentartom, és követtem, hogy annak polgári törvényeit minden felekezet megtartani és teljesíteni tartozik.

Befejezésül kérdést intézett szónok a jelen voltakhoz, van-e valaki ki felvilágosításul vagy netáni kételyei eloszlatásul kérdést kívánna intézni hozzá. Kötelességének tartaná hasonló nyíltsággal mint eddigi nyilatkozatában bármilyen kérdésre válaszolni; és ujabban megköszönvén a bizalmat, ismételve kijelentette, hogy erköletelen eszközökkel ő a kitüntetést a kerület képviselője lehetni, elérni nem akarja. Ha tehát az imént előadottak megerősítették a tisztelt választókat azon nézetben, hogy ötlet a képviselői állásra méltatják, e felajánlott és elfogadott bizalmat szövetségnek tekinti, melyszerint ő fogadja, hogy a kerület jogait és érdekeit hiven megvédendi, ők pedig választását lehető gyanuskodások és rágalmak ellenében is lelkesen és buzgóan felkarolják. Ilyképen szerencsének fogja magát tartani ha a reá esendő választást elfogadhatja. (Élénk lelkesedés).

II.

Mazóssy László.

A mádi kerület választópolgárainak egy igen tekintélyes része képviselő-jelöltjének tűzvén ki, s ezen reám nézve alig érdemlett kitüntetést közzönnel fogadva, gondolkozóba estem, valjon politikai hitvallásomat én tárjam-e ki eleibök közszemlére, közbírálatra, vagy egyszerűen így szóljak hozzájuk: „megválasztatásom esetére adjatok ti választópolgárok kezembe egy kivánságtokat s akaratotokat magában foglaló okmányt, s én parancsként fogom azt három éves megbízatásom ideje alatt szemem előtt tartani.” Azonban döntő befolyást gyakorolt elhatározásomra a hazánkban életbelépetett parlamentarismus szülte szokásos eljárás, s a nélkül, hogy azon másik rendszer helytelenségéről meg lennék győződve egészen, követem az első eljárást.

Képviselői kötelességem teljesítésében három érdek lesz irányadó: hazámé, kerületemé s egyes választóimé. Hazám közérdekeinek mindig alárendelem kerületemét, kerületem érdekeinek a saját magamét.

Az ország ügyeit jelenleg vezető minisztérium kormányrendszerét nem helyeslő balpárthoz fognék az országgyűlésen tartozni, s pártfegyelmé alá rendelem magamat azon határig, hol netalan az egyes képviselő szolgai függés vonala kezdődik.

Hazánk közjogi kérdései közt legnagyobb horderejű a jobbpárt által 1867-ben létesített ugynevezett közösügyes kiegyezés. Ezen 1867-iki törvényről hitem az, hogy miután ezen kiegyezés a birodalmi közösügyes felállítására a magyar országgyűlés jogkörét megcsonkító delegatiót, mely magában rejtette a magyar hadsereg feladása eszméjét, s az ország pénzügyei független vezetéséről lemond-

dást, szö
oly intéz
ságtól fo
szabadelv
nosan gá
ezen egy
módosítá
kellő idő
rekszem.

És
létező k
ezel, hat
ezen tör
ság hián
senki m
Hittem s
erőnek
keinek
nyugaln

N
megszű
lehetetl
len min
szólalm
ment t
szólani
Szólani
kedök
ezen e
most s
egy is
megny
semmi
mely
fog ut
arra fe
hazafia
egy v
hivatv
sebek
arra,
zet k
potain

vagy
gárain
minde
gárok
czélsz
lodi é
a töb
Azért
lyesen
gaság

mege
alapi
tonot
véde
form
Lorá
terhá
gam

lasz
séve

tart
elve
kezi
mer
szül
gos
s b

soh
föld
sér

vag
nak
més
del
vét

me
pál
vel
esz
eze

po
Ha
ke
jut
me
tel
po
dic
mu
ré

dást, szóval, miután ezen többször említett egyezség oly intézményt állított fel, mely hazánkat önálló-ságától fosztotta meg, mely miatt még belügyünk szabadelvű fejlődése, s rendezése is nemcsak folyto-nosan gátolják, de valósággal lehetetlenné tétetik: ezen egyensúlyt tévesztett törvény vagy egyezség módosítására, megváltoztatására, megválasztva a kellő időt, törvényes eszközökkel és utakon tö-rekszem.

És ezen törekvés nem rögtön felforgatása a létező kormányformának, még kevésbé forradalmi ezél, hanem éppen azoknak észszerű megelőzése; ezen törekvés vezet azon állapotra, hogy a szabad-ság hiánya miatt a magyar földön ne sóhajson senki más uralomra, mint a magyar király uralmára. Hiem szerint a delegációk eltörlése, a nemzeti véd-erőnek új alapra fektetése, az ország anyagi érde-keinek függetlenítése egy a haza belbékéjének s nyugalmának kérdésével.

Ne ámita azzal magát senki, hogy a balpárt megszüntetné ezen törekvését, mi ugyan erkölcsi lehetetlenség is, megszűnnék a jobboldal uralma el len minden törekvés. Ha mi elhallgatnánk a kövek szóalánának meg. Szólani fognak a csonka parla-ment tehetetlenségéből erőt merített reactionáriusok; szólani fog a mérhetlenség emelkedő deficit és add. Szólani fog a védtelenül felejtett iparosok és keres-kedők bukása; szólani fog minden, mit a nemzet ezen egy szóba foglalt: „haladás.“ A balpárt, mely most szól, ugyanaz a régi párt, melyet a jobboldal úgy ismer a történelemből, hogy annak kielégítése, s megnyugtatása nélkül nem lehet a magyar hazában semmi állandó politikai művet teremteni. A balpárt, mely most szól és figyelmeztet: nemzeti, — ki fog utánunk vagy helyettünk, és mit kiáltani? — arra feleljen meg a jobboldal bölcsesége, mely ezen hazafias párt törekvéseit veszélyeseknek hirdeti. Én úgy vagyok meggyőződve, hogy a jelen beko napjai hivatvák arra, hogy ezen 67-iki kiegyezés metszette sebek begyógyítsanak; a nyugalom napjai válók arra, hogy ezen függő kérdések fejedelem és nem-zet közt kiegyenlítettessenek. — Ennyit közjogi álla-potainkról.

Ami hazánk belügyeit illeti, én őszinte barátja vagyok minden valódi haladásnak, mely a haza pol-gárainak szellemi és anyagi jólétét előmozdítja; minden változtatásnak vagy újításnak, mely a pol-gárok egyéni szabadságát nem megszorítja, hanem észszerűen kiterjeszti, s általán fogva minden va-lódi értelemben veit reformnak, mely édes hazámat a többi civilizált népekkel egyenlő színvonalra emeli. Azért szükségesnek tartom a népoktatás ügyét eré-lyesen felkarolni mindenekelőtt, a mivel nép szol-gaságát nem tőrhet.

Ohajtom a vallásügyi és azzal rokon kérdések megoldását, természetesen a vallások egyenlősége alapján. Védem, mint protestáns, hitfelekeztem au-tonomiáját; de védem nemcsak magunkét, hanem védem a katolikusok, óhitűek és izraelitákét egy-fordmán; ez a jog, ez a méltányosság kifolyása. A Lorántfy Susánnák, Horváth Máriák, vagy az Esz-terházyak, Szelepesényiek adományai egyforma per-gamentre vannak írva.

Az elavult főrendi táblát, a megyék által vá-lasztandó, s utasítással ellátott követek belevegyité-sével igyekszem feifrisíteni, s életrevalóvá tenni.

Az iparosok ügyét a f. év február 25—26-án tartott pesti országos értekezletükön megállapított elvek alapján, minden erőmből elősegítem; igye-kezni fogok, hogy az iparosok művelődése, szakös-merete országos pártfogással fejlesztessek. Állam-szükségletek, főképen a hadiszerek s egyéb orszá-gos vállalatokhoz megkívántató gyártmányok, hazai s belföldi iparosaink által fedeztessenek.

Törekedni fogok a magyar nemzet jellemével soha ki nem békíthető kutató finánczrendszer, s a földmivelő természetnyújtotta szabadságát annyira sértő dohányegyedárúság megszüntetésére.

Végre, mit legelőbb kellett volna mondanom, vagy talán mondanom sem kell, kedves kis hazánk-nak Tokaj Hegyaljának, melynek világhírű termész-ténye ugys nemzetünknek egyik büszkesége; ér-dekét, hasznát, eröm szakadtáig, képviselői s tör-vénzhözöi befolyásom egész súlyával elősegítem.

Ezek tehát rövidczen vázolva azon eszmék, melyek engem megválasztásom esetére képviselői pályámon mindenütt kísérni fognak. Ezek azon el-vek, melyekre itt ünnepélyes esküt fogadva, nincs eszköz, nincs hatalom, nincs ígélet, hogy engem ezektől eltántoríthassanak.

Levelezés.

Varannó, má. 18. 1872.

A törvény közegeinek szigorú kötelességök a polgárok biztonsága felett éber szemmel örködni. Ha a rendőrségnek soha sem sikerülne a gazztette-seket kinyomozni, lépre keríteni s megbüntetni, hová jutnánk? s revolver nélkül majd még egy ujdonság megírása is lehetetlenné válnék. Az oly rendőrség tehát, mely hivatalos kötelességének teljesítésében a pontosságon kívül önfeláldozást is tanusit, nyilvános dicséretet érdemel. Miértis el nem mulasztjuk a mult levelünk végén említett Füzy István igen de-rék csendbiztosunk erélyes és szorgalmas hivatalos

tevekenységének napfényre hozott jeleibez, újabb említésre, sőt dicséret és jutalomra méltó adatokat tární t. olvasóink elé. Ugyanis Füzy István csend-biztosunk e napokban egy újabb kártékony zsvány társulatot fedezett fel, mely Abauj, Zemplén és Sáros megye szomszédos területén már több év óta bán-tatlanul károsítá a szegény lakosokat. A lopott tár-gyak értéke mintegy 2505 frtra megy s azokból feltaláltattak mintegy 1700 frtnyi ért kü tárgyak u. m. tehén, üszök, hizók, új ágyneműk, új alsó és felső ruhaneműk, ekék, szeker-kerekék, különféle vas-szerszámok, s ezeken kívül mintegy 145 frt készpénz és 90 db. ezüst tallér, s 6 db. váltó 1500 frtról. A tettesek száma 9 tagból és 17 orgazdából áll, kik egyet kivéve már hűvösen vannak. Mivel az orgazdák jól bírják magukat a hiányzó kár po-tolható leend. Füzy István urnak a tolvajok hajhá-szásában egy 280 ftos, szép lova odaveszett, az er-dők gályai közt tökéletesen megvakulván; miéris e körülményt bátorokunk megyei bizottmányi gyüle-sünknek méltányló becses figyelmébe ajánlam. Mi pedig egytessen meleg üdvözlétünkben részesítve járásbírói és közigazgatási derék s igazság szerető közegeinket, kik Füzy István személyében egy „kis Ráday“t bírnak, azon nyugodt öntudattal tesszük le tollunkat, hogy a jó példa követését eszközöljük, midőn ily sok megkárosultnak könnyeit letörölő ese-ményt a nyilvánosság elé hozni elnem mulasztunk

rend. levelező.

Tárogató.

(Helyi, megyei s vidéki ujdonságok.)

(!) **F. hó 21-én** két olasz származású golyó-tól sebzett, vasuti munkás szállított a megyei kórházba. E munkások a gácsországi vasut velejtei vonalrészén dolgozván, felügyelőjükkel, ki munkái-ukat gáncsolá — vitába elegyedtek, melynek azon szomorú következménye lön: hogy a fölbőszült fel-ügyelő revolverét előrántva, rájuk lött. Mindkét lövés talált; az egyiknek altestéve furódott a golyó, míg a másiknak ajkát s légző organumát roncsolva szét, életveszélyesen megsebzé. Az elsőből a golyó azonnal kivétetett, az utóbbinál azonban az orvosi műtét sikertelen maradt. A tettes, nemzetiségére po-rosz — befogatása elrendeltetett, azonban mint hall-juk sikerült elillannia.

(!) **Szerdán** éjjeli egy óra után tűz ütött ki az ugynevezett palotás utcában özv. Bodeczkiné házában, s daczára: hogy szélesend volt, mégis kö-rülből 6 épületet hamvasztott el. Már két ház tel-jesen leégett mikor a vészharang megkondult, s a különben is ezéjüknek megnem felelő avult fecsen-dök megérkeztek. E tüzesetnél ismét óriási nagy-ságban tüntek föl azon hiányok, melyeket eddig észleltünk, s e lapok hasábjain fel sorolva, azoknak mulasztatlan orvoslását sürgetjük. Az oltás és men-tősegélyek alkalmazásánál ezuttal is többen kitün-tek, azonban különösen kiemelendők Both Elek és Hosszufalusy Gyula honvédhadnagy urak; az előbbi egy zsidó-leány életét mentette meg, az utóbbi pedig az oltás körül tüntette ki magát. A leégett házak egyet kivéve — biztosítva voltak.

† **Chyzer Kornél** zempléni megyei főorvos, és gyermekei Kornélia, Kálmán, Margit, Ma-riska, Béla és Eteika; továbbá özvegy Spony Ferenczné szomorodott szívvel jelentik szeretett ne-jének illetőleg anyjuknak és leányának Chyzer Kornélné született Spony Irmának 1872 évi május hó 20-án életének 30-ik, boldog házasságának 13-ik évében 4 havi betegeskedés s a halotti szent-segek áhítatos fővitele után történt gyászos kimul-tát. A boldogultnak hült tetemei, a római katolikus egyház szertartása szerint május hó 21-én délután 4 órakor fognak beszenteltetni, s május 23-án Bértfán a kálvária hegyén lévő sirboltjába elte-mettetni. Beke hamvainak!

(!) **Nagy Géres** bodrogközi község a mult esőtörtökön 3, részben leégett, a ref. egyház és paplák is a lángok martaléka lett.

Beküldetett. Sárospatak, máj. 20. Vig pün-kösdünk van. Kevéssel ez előtt tette közé az elől járáság dobszó mellett, hogy a városban nem szabad lövöldözni. Talán ennek köszönhetjük, hogy ma, pünkösdi ünnepén, reggeli 8 óra előtt egy vígadó csoport zene és pisztoly lövések közt járja be a va-ros utcáit! Ajánljuk a közigazgatási szolgabíró ur figyelmébe a szép rendet (!) mely uralkodik Sáros uagy Patak városában!!

A s.-a.-ujhelyi nagy gymn. „ifjusági könyv-tárának“ alakításához járultak: (folytatás.) Barna Bertalan 2 forint, Bernát Albert örnagy 5 forint, Hlavathy János 2 forint, Stepán Kristóf 2 ft. Sil berberg Soma 2 ft. Homoky Kálmán 2 ft. Vékey Gedoon 1 ft. Stenczel Dániel 2 ft. Teich Zsigmond 1 ft. Hatala Ferencz 1 ft. Pintér Ferencz 3 ft. Via-dár Ervin 2 ft. Stepán Antal 1 ft. Csizsár Gábor 1 ft. Diószeghy János 2 ft. N. N. 2 ft. Román Já-nos 1 ft. Dókus J. (alispán) 5 ft. s. a. ujhelyi taka-ros 1 ft. Staut honv. alezredes 2 ft. Schmidt rék pénztár 10 ft. Staut honv. alezredes 2 ft. Schmidt Károly honv. százados 1 ft. Juhász Jenő honv. had-nagy 1 ft. Kiss Lajos honv. főhadnagy 2 ft. N. N. honv. főhadnagy 1 ft. N. N. honv. hadnagy 1 ft.

N. N. honv. főorvos egy több füzetből álló m. N. N. tanító 3 db. könyvet. dr. Chyzer Kornél 5 ft. id. Farkas Lajos 3 ft. Kossuth Gusztáv 2 ft. Csintalan Pál 1 ft. Vass József 1 ft. Tokár József 1 ft. Bo-dáky Gábor 1 ft. Dr. Erényi Jakab 1 ft. Ambrozy Károly 1 ft. Dr. Ganzler Lajos 1 ft. Klein Jakab 1 ft. Schütz Nándor 1 ft. Ecsedy Tamás 5 ft. Koós Károly 3 ft. id. Magdsár Imre 5 ft. id. Gözeze Ta-más 1 ft. Lehoczky Mihály 2 ft. Boronkay György 1 ft. Balogh Lipót 1 ft. Dr. Bekessy Ignác 1 f. Dr. Pápay Vilmos 1 ft. Dr. Schön Vilmos 5 ft D. Lácay László 1 ft. Gyöngyössy István tanár 11 db. Bodnár János 5 db- Ifj. Stuller Antal 2 db. Ifj. Jancsó Gyula 5 db. könyvet. Gym. VI. osztály nö-vendékei 4. az V-ik osztály növendékei 8 ft. értékű könyveket. (Folyt. köv.)

Tokaj-hegyaljai kerületi-iparos egyesület ne-ve alatt egy egyesület alakult az ottani iparosok-ból az új ipar-törvény alapján. Ez egyesület folyó hó 26. és 27-én Tokajon a városház nagy termében közgyűlést tart, melynek főtárgyait az egylet vég-leges megalakulását célzó intézkedések képezik.

(!) **A közelebbi** napokban egy k-helmeczi adó exekutor Lányvárra menvén, ki nem éppen iri-gyelésre méltó funkciójának teljesítésére a többek között egy oly szegény hátrálékoshoz is beállított, akinek még anyi ingósága sem volt: hogy tartozá-sát fedezhesse. A mi hősünk azonban birt anyi fur-fanggal: hogy kikutasson oly alapot, mely elegendő biztosítékot igért. Ugyanis ingóság hiányában le-foglalá a szegény ember 13 éves leá-nyás s egyszersmind magával is vivé. A szegény ember hasztalan rimázkodott gyermekeért, az exekutor hajthatlan maradt, s amint tudjuk ma-iglan is magánál tartja a gyermeket. Egy bodrog-közi magas állásu egyénhez bejelentette a szegény ember ezt esetet, aki megígérte: hogy orvoslást és elégtételt fog szerezni számára.

(!) **A s.-a.-ujhelyi** népbank rövid fennállása óta eléggé szép renommeét szerzett magának a pénz-világban. Ez állításunk mellett bizonyít azon körülmény is: hogy az eperjesi kiházasító részvénytár-sulat legközelebb is tekintélyes tőkét helyezett el benne gyümölcsözés végett.

(!) **Lapunk** bezártakor vesszük a hirt: misze-rint tegnap délután és este, zempléni megyei Káz-mér és Har dicsa községekben tüzvész dühöngött s különösen az utóbbiban nagymérvű pusztítást tett.

Az első magyar gácsországi vasut

1872. évi áprilhavi üzletkimutatása.

Üzlet vonal 8. 5. mértföld
szállított személyek 10,177.
„ teheráru 140,364 vámmázsa.
bevétel személyekért 7,991 forint,
„ teherárurakért 14,223 „
Összesen 22,214 forint.
márczius havi forgalommal összesen 62,371 ft.
Kelt Bécsben 1872. május 14 én.

Az igazgatóság.

Az első s. a. ujhelyi gőzmalom részvény társaság

**ÖRLEMÉNY ÁRJEGYZÉKE
S. A. UJHELYBEN.**

Árak oszt. értékben „100 bécsi font után“ S. a. Ujhely-ben költségmentesen készpénz fizetés mellett kö elveztség nél-kül, nagyobb vételeknél engedés

„Bérmertett zsákban“

Buzallsztek		Szám	O. é.
			ft. kr
Asztali dara nagyszemű	A	17	50
„ „ apró szemű	B	17	50
„ „ közösleges	C	16	50
Királyliszt	1	16	50
Lángliszt különös	2	16	20
„ vagy sütő kivonat	3	15	80
Zsemlyeliszt különös	4	15	50
szinte	5	15	—
Kenyérliszt első rendű	6	13	—
„ másod rendű	7	12	—
„ harmad rendű	8	10	80
„ negyed rendű	9	8	50
Lábliszt finom	10	2	90
Buzakorpa zsákkal			240
„ zsák nélkül			

Boszallsztek		Szám	O. é.
			ft. kr
Rozsliszt	I	11	—
„	II	10	60
„	III	9	80
„	IV	8	—
Korpa zsákkal	V	3	20
„ zsák nélkül			270

Felölös szerkesztő és kiadótulajdonos:
BORÚTH ELEMÉR.

Pesti terménytőzsde november 5.			Zempléni, s felső-magyarhoni vállalatok részvény árfolyama					Vidéki terményárak legutolsó vásár							
Terményárak	Hos	v. mézsa	C z é g	Áll- kult.	Név- sz. ért.	Be- fiz.	Árfolyam	P i a c z	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Kukorica	Szesz	Szar- lona
Buza bányai	85	6 25	6 35	Zempléni hitelbank	1869	200	100 185 190	S. a. Ujhely	570	4 30	2 90	1 80			
" "	86			Felső m. hitelbank Eperjes	1368	100	70 140 150	Ungvár	550	4 20	3	1 60	4		37
" "	87	7 35	7 40	Ungvári hitelbank	1869	200	112 280 300	Eperjes	570	3 70	2 8	2 20	4		
" "	88			Népbank Kassa	1871	50	25 33 33	Kassa	6 2	3 70	2 4	1 60	4 3		24
Árpa malátának	72	2 95	3 50	Népbank S. A. Ujhely	1870	200	100 200	M. Sziget	6 40	4 50	3 60	2 40	5 80		40
" 2-od rangu	72	2 75	2 85	S. a. Ujhelyi takarékpénztár	1866	200	200 895 900	Szatmár	5 95	4 30	3 50	1 60	5		
Zab	56	1 80	1 85	Eperjesi	1845	105	105 800 850	Nyiregyháza							
Kukorica bányai				Tokaji				Miskolcz	5 20	3 26	2 30	1 80	2 80		28
" 2-od rangu	85	3 60	70	N. Mihályi				Debreczen	5 80	3	2 30	1 90			50
Bab	75	7 62	7 75	Homonnai											
Káposzt. repeze	75	40	7 50	Gátszécsi											
" bányai															

Hirdetmény.

A gazdaközönség adásvételi forgalma közvetítését célzólag a megyei gazdasági egyesület alólírott jegyzőjénél S. a. Ujhelyben nyilvántartási könyvet nyitott, melyben egy részről az eladni szándékozók azon javakat és tárgyakat, melyeket eladás alá bocsájtanak, árakkal egyetemben bejegyeztethetik, más részről a venni szándékozó kereső felek szinte bejegyeztethetik azon javakat és tárgyakat, melyeket vagy melyekből venni szándékoznak, s ekként az eladó és vevő felek találkozása megkönnyítettik.

Erről a t. közönség annak kiemelésével értesítettik: hogy a birtok s gazdaságot érintő bármely adásvételre bejelentést és jelentkezéseket alólírt jegyző nemcsak személyes bemondás, de bérmentett levelezés útján is elfogad s nyilvántartásába vesz, és a megfelelő jelentkezésről nemesak személyesen de bérmentetlen levélküldéssel is a felek kívánataira értesít.

Nyomárkay Bertalan,
zemplénmegyei gazd. egyesület jegyzője.

3-3

Hirdetmény.

S. a. Ujhely városában a kövezeti vám legfelsőbb helyen engedélyezve lévén, — ennek 1872-ik évi július 1-ő napjától bérlet utjáni kezelése határozottan el, — az árverés kétévi tartamra f. 1872-ik évi június hó 10-én d. c. 9 órakor S. a. Ujhelyben a városházánál fog megtartatni.

Bérleti szándékozók 400 forint bánatpénzt tartoznak az árverés megkezdése előtt letenni.

Zárt ajánlatok is elfogadhatók, s június hó 10-ik napjáig alólírotthoz ezimzetesen, s 400 forint bánatbérrel ellátva beküldendők.

Az árverési feltételek f. évi június hó 1-ő napjától a városházánál megtekinthetők.

S. a. Ujhely, 1872. május 21.

Besseney Gábor.

1-3

küldöttségi elnök.

Első magyar-gácsországi vasuti társulat ÜZLET MEGNYITÁSA a przemysl-chirówi részzszakasznak

Alulírt igazgatóságnak van szerencsége a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy a **prezemysl-chirówi részzszakasz.**

Przemysl, Nyzankowice, Dobromil és Chyrów állomásokkal

1872. május 8-án, a közforgalomnak átadatik.

Ezen állomások f. h. 13-ától személy, málha és gyorsárúk fölvételére felhatalmazvák.

A menetrend s az árszabály már közhírré tétetett.

Bécs, 1872. april havában.

AZ IGAZGATÓSÁG.

2-3

Pályázati hirdetmény.

A s. a. Ujhelyi polgári takarékpénztár és hitel egyesületnél szervezett könyvelői 700 és pénztárnoki 500 o. ft. fizetéssel összekötött állomásokra pályázat nyitattván, felhivatnak a pályázni kívánók, miként eddigi foglalkozásaik és szakértelmüket tanúsító okmányaikkal felszerelendő folyamodványaikat 1872. évi májushó 31-ig Matolai Etele igazgatóhoz nyújtásuk be, és egyszersmind a pénztárnoki állomást elnyerő pályázó 1000 a könyvelői állomást elnyerő pedig 500 o. ft. biztosítéknak készpénzben vagy érték papírban leendő letételéről gondoskodják.

Kelt S. a. Ujhelyben, 1872. máj. 14.

MATOLAI ETELE.

a s. a. Ujhelyi takarékpénztár és hitel egyesület igazgatója,

2-2

Felhivás.

Homonna m. városában egy hitelintézet életbeléptetését — 700 darab 200 forintos részvény kibocsátása mellett — a „Homonnai kereskedelmi, ipar-, termény-, és hitelbank“ czime alatt elhatároztuk, mely 200 forintos részvényekre az aláírás alkalmával 10%-től s részvényenként 2 forint alakulási díj, folyó évi június 15-én ismét 10%-tól s július 15-én 20%-tól befizetendő lesz.

Felhivatnak tehát mind azok, kik ezen hitelintézet részvényesei kívánnak lenni, hogy az aláírásokra kitűzött napon vagyis folyó 1872-ik évi május 27-én délelőtti 7—11 óráig az ezen célra S. a. Ujhelyben a „Vadászkürt“ vendéglőben Moskovits József kiküldött által, Varannón Vályi István ur által saját lakásán, Nagy-Mihályban Stern Adolf ur által a „Kos“ című vendéglőben s Homonnán a városházán Bergman Náthán ur által kibocsájtott ivenkre a fenti feltételek mellett magokat aláírhatják.

Megjegyeztetik: miszerint azon esetre, ha az aláírások a t. cz. közönség részére átengedett 300 darab részvény számát túlhaladnák azok az alapítók által megállapított elvek szerint levonás alá fognak esni.

Kelt Homonnán 1872. évi május 16-án.

B. Barkóczy Mihály
Szirmay Pál
Szerviczky György
Szirmay Ödön
Zsolnay D. Endre
B. Frölich János

Matolay Victor
Major István
Szerviczky Ödön
Berman Náthán
Dr. Ungar Sámuel
Dr. Thoman Dávid

Jánossy István
Vályi István
Spiegel Bernát
Moskovics József
Lukovics Géza
Kranzthor János

1-1